

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST.

Št. III.

Vsebina: 23, 24. in 25. Pismo sv. Očeta Pija X. avstrijskim škofom (latinski izvirnik s slovenskim in nemškim prevodom). — 26. P. t. gospodom duhovnikom glede pomožnega društva za bolne na pljučih. — 27. Pozakonitev per subsequens matrimonium. — 28. Izrazi pohablencev. — 29. Obnovitev altarnega privilegija. — 30. Cerkev sv. Antona padovanskega na Viču. — 31. Spremembe pri kanonični vizitaciji v birmovanju l. 1905. — 32. Konkurni razpis. — 33. Škofijska kronika.

1905.

23.

Pismo sv. Očeta Pija X. avstrijskim škofom.

(Latinski izvirnik s *slovenskim* in nemškim prevodom.)

PIUS PP. X.

Dilecte Fili Noster et Venerabiles Fratres, salutem et Apostolicam Benedictionem.

Austriam catholico caram nomini caussamque sane pernobilem, unde assidue caperet christiana respublica decus, dolemus non ita, ut antea, communem praebere in praesens laetitiam professioni catholicae. Tuendae amplificandaeque fidei a Christo Jesu praepositis, nihil est Nobis antiquius quam ut catholicae doctrinae disciplinaeque germen non modo in filiis custodiatur Nostris, sed iis etiam in mediis florescat, quos non eadem Nobiscum communio devincit. At lacryabili nimium fortuna, quos Nostra institutio aluit, eos ipsos quandoque adspicimus abire prodige a Nobis, ac sanctissima praecepta et documenta vitae, hausta ex illibato Christi fonte, dissentiendo publice propulsare, et nova placita infenso animo amplecti. Nostra quo spectet maxime oratio, perspicuum profecto vobis est, qui Nobiscum una satis nunquam censetis posse impie factum defleri, cuius adspicuum, non multos ante dies, horruit Austriae religio: quod quidem factum ideo certe molestissime tulimus, quod addicti studiis adolescentes complures, in quibus spes tanta erat suavisime posita, a catholica publice sententia recesserint. Solutos scilicet se ab imperio et potestate religiosa volunt, atque e sacris legitimis propterea sese expediunt, quia vim multam fortitudinemque animi in explendis divinae legis operibus catholica religio quaerit, dissidentium coetus non quaerit. Hac fieri de ratione comperimus non paucis in Austria fidelibus funestissimam illam perniciem animi inferri, catholicum ut deponant nomen atque haereticae sese pravitati dedant. Calamitatem nostis, Dilecti Fili et Venerabiles Fratres, omnium hanc aestimari iure tristissimam, animas interire misere, quae tanti valent, quanti perfusus a Christo sanguis. Vos quidem Praesules, quos in excelso ecclesiarum munere ad curam populi divina mens posuit, scimus non immemores officii esse, sollicitaque sollertia dis-

crimini obsistere creditarum ovium. Verum quo instant praesentiora pericula, eo debent Episcopi maiora adhibere ad praecavendum studia tantoque debent alacrius in pastoralibus curis eniti. Hanc vero ad rem industriam vestram contendere exploratum est jamdiu, habemusque non sine voluptate compertum vobis esse vertendum laudi, si maiora christianus grex detrimenta non cepit. Hortamur tamen in Christo vos, Dilecte Fili et Venerabiles Fratres, animosiores ut bello repugnetis in dies, nullumque patiamini abesse a vobis, sive privatim sive publice, studium, unde sarta tecta filiorum fides permaneat, habeatque in vobis communio Nostra ab infestis armis praesidium. Perillustris ista natio, cuius nobilissimae sunt in catholica historia laudes, catholica, Dei opitulante, persistet, vestra si sedulitas navabit divinae Providentiae operam: clara etiam et opibus et concordia et quiete manebit, si de religione patrum, in qua salus potissimum Imperii et fortitudo consistunt, invidia aut dissensio aut omnis religiosarum simultatum causa prohibeantur. Ceterum vestrae ultro navitati, divinaeque desiderio gloriae, quo praecellitis, fidimus, coelestiumque gratiarum auspiciis ac Nostrae benevolentiae pignus Apostolicam Benedictionem vobis populisque vestris peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die VI. Martii anno MCMV, Pontificatus Nostri secundo.

Pius PP. X.

Dilecto Filio Nostro

**Antonio Josepho Tit. S. Mariae Angel. in Thermis
S. R. E. Presb. Card. Gruscha**

*Archiepiscopo Vindobonensium
ceterisque Archiepiscopis et Episcopis Austriae.*

24.

Papež Pij X.

Ljubljeni naš sin in častitljivi bratje, pozdrav in apostolski blagoslov.

Avstrija, ljuba in draga vsem, ki se imenujejo katoličane, in vedno dika krščanstva, žalibog v zadnjem času ni delala katoličanom takega skupnega veselja, kakor prej. Mi, ki smo poklicani od Jezusa Kristusa v varstvo in razširjanje vere, želimo iz vsega srca, da bi nežne kali katoliškega nauka in nračnosti ne varovali le naši sinovi, marveč da bi zacvetele tudi med onimi, ki jih ne vežejo z nami iste vezi. A videti moramo, da nas sedaj vsled zelo obžalovanja vredne usode lahkomišljeno zapuščajo ravno oni, ki smo jih s skrbjo odgojili in se odvrčajo od življenskih pravil in zapovedi, ki so zajete iz tako svetega in čistega studenca Kristusovega, jih javno zametujejo in se oklepajo novih nazorov.

Gotovo Vam je jasno, na kaj hočemo opozarjati, Vam, ki ste z nami enakega mišljenja. Ne moremo dovolj obžalovati onega brezbožnega dejanja, ki je z grozo nedavno prevzelo verno Avstrijo; onega delovanja, vsled katerega je več učečih se mladeničev, od katerih je bilo upati najlepših sadov, odpadlo javno od katoliške vere. Oprostiti so se hoteli verske oblasti in se izogniti zakonitim verskim dolžnostim zato, ker zahteva katoliška vera velikega zatajevanja samega sebe in trdnosti značaja v izpolnjevanju božjih zapovedi, krivoverstvo pa tega ne zahteva. Kakor smo izvedeli, se iz tega vzroka mnogo vernikov v Avstriji duševno pogubi, tako da odpadejo od katoliške vere in prestopajo v hudo krivoverstvo.

Znano Vam je, ljubi sin in častiti bratje, da je istinito najbolj obžalovanja vredna nesreča, če se duše bedno pogube, ki so ravno toliko vredne, kakor kri, ki jo je zanje prelil Kristus. Mi vemo sicer, da se Vi škofje, ki Vas je poklicala Božja previdnost na tako vzvišeno mesto za vodstvo ljudstva, zavedate svojih dolžnosti in z gorečo skrbjo poizkušate preprečiti Vašim vernikom grozečo nesrečo.

A kakor se vedno bolj bliža nevarnost, tako morajo škofje s povečano skrbjo poizkušati jo preprečiti in z večjo gorečnostjo morajo izpolnjevati svoje pastirske dolžnosti. Saj je že davno znano, da ste z vso gorečnostjo delovali v tem smislu, in na svoje veselje smo izvedeli, da je Vam štet v veliko hvalo, da ni krščansko ljudstvo trpelo še večje škode. Kljub temu pa Vas opominjamo v Kristusu, ljubi sin in častiti bratje, da boste vedno z večjim navduševanjem bojevali boj in poizkušali vse, bodi si v ožjem krogu ali v javnosti, da bo ostala vera naših sinov nedotaknjeno ohranjena in da bo imela naša skupnost v Vas obrambni jez proti sovražnim napadom. Ta tako slavni narod, ki si je zaslužil v zgodovini katoliške vere častno hvalo, bo ostal z božjo pomočjo katoliški, če boste goreče i nadalje vstrajali v službi božje previdnosti; Avstrija bo mogočna, složna in mirna, če bo vera očetov, ki je podlaga sreče in mogočnosti cesarstva, nedotaknjena od zavisti, razpora in vsakega vzroka verskega strankarstva. V ostalem pa zaupamo radi Vaši gorečnosti v izvrševanju Vašega poklica in Vaši želji, da pospešujete čast božjo, ter podeljujemo Vam in Vašim vernikom kot znak naše naklonjenosti v vsej ljubezni v Gospodu apostolski blagoslov.

Dano v Rimu pri sv. Petru dne 6. marca 1905, v drugem letu našega papeževanja.

Papež Pij X.

Našemu ljubemu Sinu

Antonu Josipu Gruscha,

svete rimske cerkve kardinalu-presbiterju pri sv. Mariji od angelov, nadškofu dunajskemu in drugim nadškofom in škofom avstrijskim.

25.

Papst Pius X.

Geliebter Sohn und Ehrw. Brüder, Gruß und apostolischen Segen.

Österreich, lieb und wert allem, was katholisch heißt und in hervorragender Weise eine ständige Zierde der Christenheit, gereichte den Katholiken in letzterer Zeit leider nicht, wie früher, zu gemeinsamer Freude. Uns, die Wir von Jesus Christus zum Schutze

und zur Verbreitung des Glaubens berufen sind, liegt nichts mehr am Herzen, als daß das zarte Reis katholischer Lehre und Sitte nicht nur in Unseren Söhnen behütet werde, sondern daß es auch mitten unter denjenigen erblühe, die nicht dieselben Bande an Uns

knüpfen. Jedoch müssen wir sehen, daß infolge eines überaus beklagenswerten Geschickes zu Zeiten gerade diejenigen, die Wir mit Sorgfalt herangebildet haben, Uns leichtsinnig verlassen, von den so heiligen aus dem reinen Quell Christi geschöpften Lebensregeln und Geboten sich abwenden, sie öffentlich von sich weisen und feindselig sich neuen Satzungen hingeben. Worauf Wir in Unserer Ausführung hauptsächlich hinweisen wollen, ist Euch sicherlich offenkundig, die Ihr mit Uns der gleichen Ansicht seid, man könne nie genug jene gottlose Tat beweinen, deren Anblick vor nicht langer Zeit das gläubige Oesterreich mit Entsetzen erfüllt hat: jene Tat, die wir so schmerzlich empfunden haben, daß sich mehrere studierende Jünglinge, die zu den schönsten Hoffnungen berechtigten, öffentlich vom katholischen Glauben lossagten. Sie wollen eben losgelöst sein von der religiösen Obrigkeit und wollen sich freimachen von den rechtmäßigen gottesdienstlichen Uebungen deshalb, weil die katholische Religion große Selbstverleugnung und Charakterfestigkeit in der Erfüllung der Gebote Gottes verlangt, die Häresie jedoch nicht. Aus eben diesem Grunde werden, wie Wir erfahren haben, nicht wenige Gläubige in Oesterreich in dieses so traurige Geistesverderben hineingezogen, so daß sie vom katholischen Glauben abfallen und sich der argen Häresie anschließen. Ihr wisst ja, geliebter Sohn und ehrw. Brüder, daß es fürwahr bei weitem das beklagenswerteste Unglück ist, wenn Seelen elend zugrunde gehen, die soviel wert sind, als das von Christus für sie vergossene Blut. Wir wissen zwar, daß Ihr Bischöfe, welche die göttliche Vorsehung auf einen so hervorragenden Platz in der Kirche zur Leitung des Volkes gestellt hat, Euerer Pflicht wohl eingedenk seid, mit eifrigem Bemühen dem Eueren Schallein drohenden Unheil zu steuern. Allein je näher die Gefahr herankommt, desto größere Fürsorge müssen die Bischöfe zu deren Ab-

wehr aufwenden, umso eifriger müssen sie ihren Hirtenpflichten obliegen. Es ist wohl längst bekannt, daß sich Euer Eifer hierin betätigt und Wir haben zu unserer Freude erfahren, daß es Euch zum Lobe anzurechnen ist, wenn das christliche Volk nicht noch größeren Schaden genommen hat. Dennoch aber ermahnen Wir Euch in Christo, geliebter Sohn und Ehrw. Brüder, daß Ihr immer begeisterter den Kampf kämpft und alles, sei es in engerem Kreise, sei es in der Öffentlichkeit aufbietet, auf daß der Glaube Unserer Söhne unversehr bewahrt bleibe und damit in Euch Unsere Gemeinschaft eine Schutzwehr besitze gegen die feindlichen Angriffe. Diese so herrliche Nation, der in der Geschichte der katholischen Religion so glänzendes Lob gebührt, wird mit Gottes Hilfe katholisch bleiben, wenn sich Euer Eifer auch fernerhin in den Dienst der göttlichen Vorsehung stellt, sie wird auch in Macht, Eintracht und Friede ruhmvoll dastehen, wenn von der Religion der Väter, auf der das Heil und die Stärke des Kaiserreiches hauptsächlich ruhen, Neid, Zwietracht und jegliche Ursache religiöser Parteiungen ferngehalten werden. Im übrigen vertrauen Wir gerne auf Euer Berufsfreudigkeit und auf das Euch auszeichnende sehnstichtige Verlangen nach Förderung der Ehre Gottes und erteilen Euch und Eueren Gläubigen als Anzeichen der göttlichen Gnaden und als Unterpfand Unseres Wohlwollens liebevollst im Herrn den apostolischen Segen.

Gegeben zu Rom, bei St. Peter, am 6. März 1905, im zweiten Jahre Unseres Pontifikats.

Papst Pius X.

Unserem geliebten Sohne

Anton Josef Gruscha,

der heiligen römischen Kirche Kardinalpriester zur hl. Maria von den Engeln, Erzbischof von Wien, und den übrigen Erzbischöfen und Bischöfen Oesterreichs.

26.

P. t. gospodom duhovnikom.

Po vseh deželah se je pripoznala potreba, da bi se moralo bolj delovati zoper razširjevanje pogubne jetike. Silno zlo vsaj omejiti se izkuša z zedinjenimi močmi. Zato so se povsod zasnova družva za bolne na pljučih. Tudi v Avstriji tako splošno društvo obstoji, v Ljubljani se pa snuje podružnica.

Ker se močno želi, naj bi v tem podvzetju krščanske ljubezni sodelovali gg. duhovni pastirji, ki so v prvi vrsti poklicani v vseh potrebah ljudstvu pomagati, zato prinaša škofijski list v nastopnem pravila kranjske podružnice v Ljubljani, ki slovejo:

Pravila

kranjske podružnice v Ljubljani
pomožnega društva za bolne na pljučih
v avstrijskih kraljestvih in deželah.

Ime in sedež društva.

1. Društvo se imenuje „Pomožnega društva za bolne na pljučih v avstrijskih kraljestvih in deželah podružnica kranjska v Ljubljani.“

Namen društva.

2. Društvo ima namen, izvrševati v lastnem delokrogu ter po določbah in s pomočjo osrednjega društva vse naloge, označene v pravilih le tega, in sicer:

- a) pomagati bolnim na pljučih in takim, ki bi mogli na pljučih oboleti (n. pr. škrofuloznim in onim, ki so podedovali bolezensko nagnjenost), sosebno dojenčkom, otrokom in mladini sploh brez ozira na veroizpoved in narodnost tako, da ozdravijo in ostanejo zdravi in trdni;
- b) skrbeti za to, da se oni, ki so le lahko oboleti na pljučih in so začasno ozdravljeni, nastanijo v primernih stanovanjskih in se v teh pečajo s primernim delom;
- c) ustanavljati zdravilišča za bolne na pljučih, v kolikor to dopuščajo dohodki, ter sploh pospeševati vsa prizadevanja, ki so na prid tem bolnikom.

Sredstva v dosego društvenih namenov.

3. Da doseže svoje namene, namerava društvo:

- a) oddajati dojenčke, ki so doma v nevarnosti, ker so se pljučne bolezni pojavile v rodbini (n. pr. na materi), v primerno varstvo. To varstvo preskrbi ali društvo samo ali si ga zagotovi drugod;
- b) prirejati varstvene naprave v detiščnicah, otroških vrtcih, ljudskih in srednjih šolah; ustanavljati zavetišča in otroška zabavišča; podučevati svoje varovance, kateri poklic bi bil zanje najbolj umesten in jim preskrbovati primerne službe;
- c) ustanavljati stanovanjska za odrasle in jim v teh preskrbovati primerno delo;
- d) pripomagati, da se v bolnicah ustanove posebni oddelki za bolne na pljučih in podpirati te oddelke z denarnimi in drugimi prispevki; ako bi se pokazala potreba, ustanavljati tudi lastna zdravilišča;
- e) udeleževati se tu- in inozemskih strokovnih kongresov in zborovanj, prirejati potovanja v znanstvene in strokovne namene ter sploh pospeševati in pripravljati vse, kar bi bilo potrebno v dosego društvenih namenov.

Društveno premoženje.

4. Društveno premoženje sestavlja se iz prispevkov ustanovnikov, podpornikov in društvenikov, nadalje iz daril, volil in podpor, iz obresti plodonosno naloženih lastnih kapitalij in drugih imovin, iz sredstev, nabranih javno ali pa od hiše do hiše, ter iz drugih dohodkov. Od enkratnih prispevkov ustanovnikov in podpornikov ter od drugih prihodkov, ki dohajajo podružnici brez posebnega sporočila in ki dosegajo ali presegajo svoto 2000 K, naložiti je najmanj tri desetinke kot rezervni zaklad s pupilarno varnostjo in ima ta rezervni zaklad v svojem obsegu ostati nedotakljiv.

Z dohodki rezervnega zaklada razpolaga podružnica kakor z rednimi prejemki. V društvene namene ali pa v svrhu obrestovanja dovoljeno je iz društvenega premoženja, ki je na razpolago, ali pa iz rezervnega zaklada nakupiti nepremičnine (realitete).

Sestava društva.

5. Podružnica sestoji iz častnih predsednikov, častnih predsednic, častnih članov, ustanovnikov, podpornikov in društvenikov.

Podružnica je ustanovljena, kadar je oglasilo najmanj 20 oseb pri pripravljalnem odboru, da pristopijo kot društveniki.

Častni predsedniki, častne predsednice in častni člani.

6. Častnimi predsedniki (predsednicami) in častnimi člani imenuje kuratorij osrednjega društva (§ 8 pravil osrednjega društva) osebe, ki imajo izvanredne zasluge za društvo ali pa od katerih je pričakovati, da bodo kot člani društvo prav posebno podpirali.

Ustanovniki in podporniki.

7. Ustanovniki postanejo osebe, oblastva, korporacije ali zavodi, ki naklonijo podružnici edenkratno svoto najmanj 500 K ali pa tekom 5 let vsako leto 100 K; podporniki postanejo oni, ki naklonijo podružnici edenkratno svoto 200 K ali pa donajajo vsako leto 20 K.

Društveniki.

8. Društveniki so osebe, korporacije ali oblastva, ki donajajo podružnici najmanj 2 K kot letni donesek. Društvenike sprejema društveni odbor.

Društveno vodstvo.

9. Podružnico vodijo odbor, predsedništvo in pa občni zbor.

Društveni odbor.

10. Občni zbor voli z relativno večino glasov podružnični odbor. Voliti mogoče je vsakega društvenika. Odbor obstoja iz 16 od občnega zbora izvoljenih članov in iz dveh članov, katera izvoli gospejni odsek (§ 12).

Odbor izvoli predsednika, dva podpredsednika, blagajnika in njegovega namestnika ter glavnega tajnika in njegovega namestnika. Od gospejnega odseka izvoljeni odborniki poslujejo kot podpredsednici.

Vsi mandati veljajo za dobo treh let. Vse funkcije mogoče je voliti iznova. Odbor je sklepčen, kadar je najmanj pet odbornikov navzočih. K veljavnosti sklepa je treba nadpolovične večine glasov prisotnih odbornikov.

Predsednik.

11. Predsednik zastopa podružnico napram javnosti in jo vodi s pomočjo odbora, sklicuje občni zbor in

odborove seje, predseduje v teh in vodi razprave. Predsednik glasuje vselej; pri enakem številu glasov odloča njegov glas.

Predsednik določa dnevni red odborovih sej.

Predsednik nastavlja in odstavlja podružnične uradnike in sluga.

Predsednik naroča od časa do časa pregled podružničnih knjig in obračun blagajne.

Predsednik je odgovoren za izvršitev podružničnih sklepov.

Podpredsednika, podpredsednici in gospejni odsek.

12. Prvi in drugi podpredsednik nadomestujeta v tej vrsti predsednika, kadar ju predsednik za to naprosi ali kadar je zadržan.

Predsednik sestavlja iz najmanj deset društevnic obstoječi gospejni odsek, ki izvoli prvo in drugo podpredsednico (§ 10) za funkcijsko dobo treh let. Prva in druga podpredsednica vodita v tej vrsti in s pomočjo predsednika (ali njega namestnika) svoj odsek in nadzirata izvrševanje vseh nalog, ki jih predsednik poveri gospejnemu odseku, kakor pridobivanje članov, nabiranje prispevkov, sodelovanje pri društvenih prireditvah itd.

Blagajnik (ali njega namestnik).

13. Blagajnik ima nalogo, da po sklepih odbora varno in plodonosno nalaga in upravlja podružnično premoženje, iztirjava pravočasno zaostanke, izplačuje po naročilu predsednika podružnične obveznosti in tekom štirih tednov po preteku vsakega društvenega leta predlaga odboru računski zaključek in izkaz o podružničnem premoženju za preteklo ter proračun za bodoče leto. Blagajnik je dolžan prisostvovati periodičnim pregledom in obračunom knjig in blagajne in pri tem iti preglednikom na roko.

Blagajnik (ali njega namestnik) je odgovoren osebno za skrbno upravo in za natančno izpolnjevanje vseh določb pravil in opravilnika, ki se tičejo njegovega poslovanja.

Glavni tajnik (ali njega namestnik).

14. Glavni tajnik sestavlja sumarne zapisnike o sejah odbora, občnega zbora in gospejnega odseka; vodi podružnično pisarno, nadzoruje arhiv in biblioteko ter sestavlja vsakoletno glavno poročilo. To poročilo je predložiti občnemu zboru in ga po potrditvi poslati osrednjemu društvu.

Občni zbor.

15. Na občnem zboru glasujejo vsi člani in častni člani ter člani predsedstva krajevnih odsekov. Redni občni zbor sklicati se ima vsako leto tekom šestih tednov po preteku zadnjega upravnega leta.

Izvanredni občni zbor se skliče na poziv predsednika ali pa če to želi najmanj polovica odborovih članov. Povabilo ima se javno razglasiti najmanj 14 dni pred občnim zborom. Občni zbor je sklepčen, če prisostvuje najmanj 20 društevnikov, upravičenih glasovati. Če občni zbor ni sklepčen, vršiti se ima prihodnji občni zbor še isti dan z istim dnevnim redom in je ta na vsak način sklepčen. K veljavnosti sklepa je treba absolutne večine glasov prisotnih društevnikov. Sklepi o preuredbi pravil obveljajo le z dvetretjinsko večino glasov navzočih. Občni zbor pregleduje in odobruje blagajniško poročilo in računski zaključek, voli dva računska preglednika in sklepa o preuredbi pravil. Da postanejo preuredbe pravil veljavne, jim mora pritrditi osrednje društvo in se more tozadevni predlog staviti na občnem zboru le, ako to sklene odbor ali pa najmanj polovica društevnikov. Nadalje sklepa občni zbor o točkah, ki so se sprejele na dnevni red. O samostojnih predlogih društevnikov, ki so bili najmanj 14 dni pred občnim zborom pisмено vloženi pri predsedstvu, obravnava se na občnem zboru le, ako jim pritrdi odbor. Če jih ta odkloni, more jih občni zbor odboru priporočati v novo posvetovanje.

Krajevni odseki.

16. V svrhu izvršitve posebnih namenov sestavljajo se krajevni odseki, kateri se vodijo in upravlajo po jednotnih pravilih. Ti odseki so integrirajoči oddelki podružnice; njih predsedstva glasujejo na občnem zboru podružnice. Zastopniki podružničnih krajevnih odsekov volijo na občnem zboru podružnice dva člana v podružnični odbor.

Napravki, oznanila in dopisovanje.

17. Vse napravke, ki so za podružnico imovinsko obvezni, morata podpisati predsednik ali eden podpredsednikov in eden član odbora. Za druga izgotovila (pozive, oznanila itd.) zadostuje predsednikov ali podpredsednikov podpis.

Občevanje v društvenih zadevah z drugimi podružnicami, s krajevnimi odseki ali z oblastvi in s korporacijami izven Kranjske, se izvršuje načeloma in brez izjeme po posredovanju osrednjega društva.

Pečat in poverila.

18. Podružnica ima v pečatu svoje ime. Predsednik poverja od slučaja do slučaja društvene funkcionarje, da izvršujejo v lastnem delokrogu podružnice posebne službene naloge.

Razpustitev društva.

19. O razpustitvi podružnice more se na občnem zboru sklepati le s privolilom osrednjega društva. Da

je sklep veljaven, je treba dvetretjinske večine navzočih, ki so upravičeni glasovati.

Podružnično premoženje pripade v slučaju razpustitve osrednjemu društvu, ki sklepa, kako se ima uporabljati.

Razsodišče.

20. Iz društvenih razmer izvirajoče spore poravnava ali razsoja razsodišče. Vsaka sporna stranka izvoli iz družtenikov, ki pri sporu niso udeleženi, enega razsodnika. Ako sporna stranka te volitve ne izvrši v osmih dnevih po pozivu, pripade ta pravica drugi stranki.

Izvoljena razsodnika izvolita tretjega predsednika; ako se ne zjedinita, razsoja žreb med predlaganimi.

Št. 2819

Pr.

Pravni obstanek društva: „Pomožnega društva za bolne na pljučih v avstrijskih kraljestvih in deželah podružnica kranjska v Ljubljani“ se na podlagi predležanih pravil v zmislu § 9. zak. z dne 15. novembra 1867, št. 134 drž. zak., s tem potrjuje.

C. kr. deželni predsednik:

Hein m. p.

Vse veleč. gosp. duhovne pastirje prosim a) da bi sami temu društvu vsaj kot družteniki z letnim prispevkom 2 kron pristopili, b) da bi ljudstvo o namenu društva poučevali, posebno v izobraževalnih društvih, c) pri raznih ugodnih prilikah k pristopu vabili in d) v krajevnih odsekih radi sodelovali.

Knezoškof. ordinarijat v Ljubljani 29. marca 1905.

† Anton Bonaventura,
knezoškof.

27.

Pozakonitev per subsequens matrimonium

pri župnem uradu, kjer bivajo starši.

Po doslej obstoječih predpisih gledé pozakonitve pred zakonom rojenih otrok so se morali roditelji, ako niso mogli priti k tistemu župnemu uradu, v čegar matici je bilo vpisano rojstvo otrokovo, napotiti na politično oblastvo. To je bilo za starše ne redko združeno z velikimi težavami in občutnimi troški, vsled česar se je marsikatera pozakonitev odlašala, ali celo opustila.

Vsled neke tozadevne opozoritve je c. kr. ministerstvo za notranje zadeve z razglasom z dné 5. decembra 1904, št. 53.208 odredilo, da v tistih slučajih, v katerih mora po veljavnih matičnih predpisih in v smislu razglasa omenjenega ministerstva z dné 7. novembra 1884, št. 12.350,¹⁾ pri priznanju legitimacije nezakonskih otrok per subsequens matrimonium posredovati politično deželno oblastvo, ni neobhodno potrebno, da bi se morale v zakonu zahtevane izjave roditeljev v vseh slučajih podati pri političnem okrajnem oblastvu.

¹⁾ Laibacher Dioecesanblatt I. 1884, str. 112.

Ker je v takih slučajih ležeče na tem, da dobi deželno oblastvo utemeljeno prepričanje o objektivni resničnosti tega, da sta roditelja, katerih identiteta mora biti brezdvomno dognana, podala v zakonu predpisano izjavo v ta namen, da dosežeta vpis otroka v krstno knjigo, načelno ne bo nikakega pomisleka proti temu, da deželno oblastvo, dobro pretehtavši posamezni slučaj, na podlagi izjav otrokovih roditeljev, sprejetih na zapisnik pred kakim drugim župnim uradom, kot pred onim, ki vodi rojstne matice otrokove, za čegar pozakonitev se gre, naravna vpis izjave otrokovega očeta, kakor tudi opomnjo o sklenjenem zakonu otrokovih roditeljev v rojstno matico otrokovo.

More se torej odslej v onih slučajih, ko otrokova roditelja težko prideta k župnemu uradu rojstnega kraja otroka, ki ga želita pozakoniti, napraviti pozakonitveni zapisnik tudi pri župnem uradu, kjer bivata. Samo da se ta zapisnik ne sme poslati župnemu uradu rojstnega kraja otrokovega, marveč se mora poslati na knezoškofijski ordinarijat v nadaljno poslovanje.

28.

Izkazi pohablencev.

Na Dunaju se je ustanovilo dné 1. maja 1903 društvo z imenom „Leopoldineum“, ki si je stavilo plemenito nalogo, ustvariti zavod, v katerega bi se sprejemali pohablenci obojega spola iz cele Avstrije, ne

glede na vero in narodnost, da bi se ondi zdravili, vzgajali in podučevali, se priučili kake obrti ter tako postali koristni člani človeške družbe.

Vodstvo tega društva, ki ima svoj sedež na Du-

naju (I. Himmelfortgasse 5), se peča sedaj s sestavo statistike ubogih pohablencev, živečih v avstrijski državi ter prosi pri tem delu pomoči župnih uradov.

Ker je društvo gledé na blagi namen vse podpore vredno, je primerno, da se gre društvenemu vodstvu pri omenjenem delu kolikor mogoče na roko. Zaradi tega se naroča čč. gg župnikom, naj sestavi vsak za svojo župnijo izkaz pohablencev, ki naj se

dopošlje knezo-škofijskemu ordinarijatu do konca junija t. l.

Ta izkaz naj obsega:

- 1) število pohablencev od 1. do dovršenega 14. leta.
- 2) število starejših pohablencev, ki so za delo sposobni,
- 3) število starejših pohablencev, ki so za delo nesposobni.

29.

Obnovitev altarnega privilegija za vse župne cerkve v škofiji.

Z ozirom na razglas, objavljen v „Ljubljanskem škofijskem listu“ leta 1904 (II. 15. str. 36), po katerem je potekla doba za altarni privilegij pri župnih cerkvah v škofiji s 30. marcem 1905, se vsled pooblaščenja rimske stolice z dne 20. marca 1905 v vseh župnih cerkvah ljubljanske škofije, katerim kot takim ni bil podeljen altarni privilegij neposredno od rimske stolice ne za stalno, ne za časno, in v vseh kuratnih

cerkvah, katere sicer nimajo naslova župnije, pa imajo samostojen dušnopastirski okoliš, veliki altar določi kot privilegirani altar za sedem let od 30. marca 1905 dalje tako, da kadarkoli kak svetni ali redovni duhovnik na označenem altarju opravi daritev sv. maše za dušo kakega vernika, ki se je v ljubezni božji ločila iz tega življenja, se vselej tej duši nakloni iz zaklada sv. cerkve popoln odpustek.

30.

Cerkev sv. Antona padovanskega na Viču.

Na Viču se je prebivalstvo jako pomnožilo. Uspešno pastirovanje ni več mogoče, razun, ako se tam nova župnija ustanovi.

Veleč. oo. frančiškani so to potrebo sprevideli in se odločili na Viču sezidati lepo cerkev na čast sv. Antonu padovanskemu, stanovanje za duhovno pastirstvo in druge dandanes potrebne prostorije.

Jaz sem se tega junaškega sklepa močno razveselil; koj sem navdušene oo. frančiškane spodbujeval, naj se prevažnega in plemenitega dela naglo poprimajo.

In zares, koj so osnovali „družbo za zidanje nove frančiškanske cerkve sv. Antona na Viču pri Ljubljani“, ki ima namen skrbeti za potrebni denar. Družba ima svoj sedež v frančiškanskem samostanu v Ljubljani, predsednik družbe je vsakokratni župnik župnije frančiškanske. Kdor pristopi tej družbi kot ud, plača me-

sečno po 20 vinarjev (na leto 2 K 40 v). Kdor daruje 100 K je dobrotnik cerkve, kdor plača 1000 K je ustanovnik.

Ker je namen prekrasen, in smo vsi katoličani udje enega telesa in člani ene družine, bi bilo zares katoliško delo, ko bi se vsaj premožnejše osebe v to družbo zapisale. Posebe vabim delavce in delavke, ki ondi stanujejo in jim morda ne bo težko mesečno si pritrpati 20 vinarjev in jih darovati sv. Antonu.

Vse gg. duhovnike prosim, da to društvo vernikom po pridigi s prižnice oznanijo in priporoče.

V Ljubljani 29. marca 1905.

† Anton Bonaventura,
knezoškof.

31.

Spremembe pri kanonični vizitaciji in birmovanju I. 1905.

Ker pojdem 20. maja v Rim, zato moram razpored birmovanja objavljen v „Ljubljanskem škofijskem listu“ (I. 1905 št. I., 5 str. 11 in 12) nekoliko premeniti.

V kočevski dekaniji od pade za letos birmovanje v župnijah, v katerih bi moralo biti od 1. do 9. junija in pa v kočevskem mestu 8. in 9. julija.

V kamniški dekaniji preneha birmovanje 19. maja; ta dan bo zjutraj birmovanje v Zgornjem Tuhinju, popoldne pa v Nevljah; ostale župnije pridejo na vrsto, ko se povrnem iz Rima, in sicer:

Mengeš v četrtek 1. junija,
Trzin v petek 2. junija,
Goričica v soboto 3. junija,
Homec v nedeljo 4. junija,
Radomlje v ponedeljek 5. junija,
Rova v torek 6. junija,

Vranja peč v sredo 7. junija,
Dob v četrtek 8. junija.

V ljubljanski dekaniji: Sv. Jakob ob Savi v petek 9. junija.

V moravški dekaniji: Ihan v četrtek 15. junija.
V Starem trgu pri Kočevju bo posvečevanje velikega altarja in birmovanje v nedeljo 9. julija.

† **Anton Bonaventura,**
knezoškof.

32.

Konkurzni razpis.

Razpisujejo se župnije: Kresnice v litijski dekaniji; Ribno v radovljiški dekaniji; Šempeter pri Novem mestu v novomeški dekaniji.

Prosvici za Kresnice in Šempeter naj naslovo svoje prošnje na veleslavno c. kr. deželno vlado

v Ljubljani; za župnijo Ribno pa na prečastiti knezoškofijski ordinarijat v Ljubljani.

Kot zadnji rok za vlaganje prošenj se s tem določi 27. dan maja 1905. — (Potom okrožnic so bile razpisane župnije: Horjul, Lašče, Ribnica, Stranje in Svibno).

33.

Škofijska kronika.

Knezoškofjskim konzistorijalnim svetnikom je bil imenovan č. g. P. Hugolin Sattner, gvardijan frančiškanskega samostana in upravitelj župnije Marijinega oznanjenja v Ljubljani.

Podeljene so bile župnije: Smlednik č. g. Mihaelu Barbotu, župniku v Horjulu; Dolenja vas č. g. Frančišku Verhovšku, župniku v Svibnem; Šmartin pri Kranju č. g. Frančišku Dolinarju, dekanu v Ribnici, ki se je pa župniji odpovedal; Šent-Lenart č. g. Janezu Kramarju, beneficijatu na Vačah, ki se je tudi odpovedal; Svibno č. g. Petru Koprivcu, kapelanu v Radovljici; Sava č. g. Josipu Koblarju, ekspozitu na Gori pri Sodražici; Raka č. g. Josipu Borštnarju, župniku v Šempetru pri Novem mestu; Lašče č. g. Jakobu Ramovšu, začasno upokojenemu kapelanu na Primskovem; Preloka ondnotnemu župnemu upravitelju č. g. Matiji Kaduncu; Hotič č. g. Janezu Hromcu, župniku na Šenturški gori; Stranje č. g. Josipu Cegnarju, ekspozitu na Vrhpolju pri Moravčah; Horjul č. g. Josipu Pristovu, župniku v Ribnem.

Kanonično vmeščena sta bila čč. gg.: Josip Borštnar na župnijo Rako dné 25. aprila 1905; Mihael Barbo na župnijo Smlednik dné 27. aprila 1905.

Premeščeni so bili čč. gg.: Frančišek Juvan iz Šent-Jerneja na Brezovico; Bertold Bartel od Stare cerkve (Mitterdorf) kot beneficij v Radeče pri Zida-

nem mostu; Jakob Kleindienst iz Mirne Peči v Senožeče; Jakob Ogrizek iz Šent-Ruperta v Mirno Peč; Frančišek Gabršek iz Senožeč v Šent-Rupert; Anton Tomelj iz Črnega vrha nad Idrijo v Radovljico; Josip Pravhar iz Semiča v Črni vrh nad Idrijo; Martin Štular, II. kapelan v Semiču, kot I. kapelan ondi; Frančišek Sever iz Selc kot župni upravitelj v Šent-Lenart; Anton Merkun, kapelan v Laščah, kot župni upravitelj ondi; Štefan Terškan, kapelan v Šempetru pri Novem mestu, kot župni upravitelj ondi; Viljem Paulus, kapelan v Šmartinu pri Kranju, kot župni upravitelj na Šenturško goro; Ivan Traven iz Ribnice v Šmartin pri Kranju; Karol Gnidovec iz Dolenje vasi v Ribnico.

Stalni pokoj je dovoljen č. g. Matiji Absecu, župnemu upravitelju v Hotiču.

Začasna pokojnina je dovoljena čč. gg.: Janezu Dobnikarju, župniku v Smledniku; Janezu Molju, župniku v Stranjah; Antonu Jeriču, kapelanu na Brezovici; Antonu Čopu, kapelanu v Kranjski gori.

Umrli so čč. gg.: Janez Hudovernik, upokojen beneficij, dné 15. marca 1905 v „Leonišču“ v Ljubljani; Friderik Hudovernik, upokojen leški župnik, dné 16. marca 1905 v Kranju; Lavrencij Gerjol, župnik v Laščah, dné 18. marca 1905; Simon Šmitek, župnik v Kresnicah, dné 17. aprila 1905. — Priporočajo se v molitev čč. gg. duhovnim sobratom.

Knezoškofijski ordinarijat v Ljubljani, dné 29. aprila 1905.